

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 och 14 § lagen om skattelättnader för sjöfarten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om skattelättnader för sjöfarten ändras så, att avdrag för isavgiftsklass också skall få göras på grundval av fartyg som beställts åren 1999 och 2000. Avdraget beviljas för fartyg vars bruttodräktighet är minst 100 register-ton och som beställs i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som överläts till beställaren senast den 31 december 2003. Det maximala avdragsbeloppet skall vara 3 procent av anskaff-

ningsutgiften för fartyget och det får göras det år då fartyget tagits i bruk samt det därpå följande skatteåret.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Lagen skall tillämpas första gången redan vid beskattningen för skatteåret 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Avdrag för isavgiftsklass

Rederierna understöds i företagsbeskattningen genom att de i beskattningen tillåts dra av det avdrag för isavgiftsklass som beviljas enligt lagen om skattelättnader för sjöfarten (433/1981). Lagen tillämpas i sin nuvarande form på fartyg som 1994—1998 beställs för att byggas i Finland eller i utlandet, som har en nettodräktighet av minst 19 registerton och som tillhör isavgiftsklass I A eller högre. Avdragets maximibelopp är tre procent av anskaffningsutgiften för fartyget, och det får göras för det år fartyget tas i bruk och för det därpå följande skatteåret. Syftet med skattelättnaden är att stöda anskaffningen av isförstärkta fartyg. Det att fartygen är isförstärkta medför merkostnader, vilket i sin tur höjer anskaffningspriset på dylika fartyg.

1.2. Andra stödsystem för sjöfartsnäringen

Utöver den ovan nämnda skattelättnaden understöds sjöfartsnäringen dessutom med allmänna medel genom att direkta stöd be-

viljas av statsmedel. De viktigaste direkta budgetstöden är bl.a. det stöd till fartyg vilka antecknats i förteckningen över handelsfartyg i utrikesfart som är baserat på den skatt och de arbetsgivarsocialskyddsavgifter som utgår på besättningens löner och det räntestöd som beviljas för att stöda anskaffningen av lastfartyg. Dessutom får rederierna ett betydande stöd genom det avskrivningssystem som tillämpas i företagsbeskattningen. Utgiften för anskaffningen av ett fartyg avskrivs i beskattningen enligt systemet för avskrivningar på utgiftsrester gällande lösa anläggningstillgångar fr.o.m. 1999 genom årliga avskrivningar på högst 25 %, när den normala avskrivningen som grundar sig på fartygets ekonomiska brukstid är 5 % (proportionell avskrivning, brukstid 20 år). Överavskrivningar i beskattningen inkomstförs inte heller som sådana vid fartygsöverlåtelser, eftersom överlåtelsepriset för ett fartyg dras av i beskattningen från utgiftsresten gällande lösa anläggningstillgångar.

Systemet med stöd för sjöfarten har granskats i sin helhet i en utredning som finansministeriet, trafikministeriet och Sjöfartsverket gjorde 1998 om beskattningen av sjöfartsnäringen samt stödåtgärderna. Enligt fi-

nansministeriets kalkyler uppskattas det sammanlagda beloppet av de direkta stöd och skattestöd som beviljas sjöfartsbranschen 1999 uppgå till ca 510 milj. mk. I kalkylen har t.ex. inte beaktats det ovan nämnda stödet som ges via avskrivningssystemet. Av utredningen framgår att rederierna också i andra stater understöds på många sätt. De stödformer som är inbakade i beskattningen är närmast olika lättnader i fråga om reserveringar och avskrivningar eller en lindrigare bolagsbeskattning än normalt.

2. Föreslagna ändringar

För att de finska rederierna skall behålla sin konkurrenskraft föreslås att giltighetstiden för avdraget för isavgiftsklass förlängs så, att det är tillåtet att göra avdrag för isavgiftsklass också i beskattningen för åren 1999 och 2000.

Villkoren för avdrag för isavgiftsklass föreslås bli ändrade så, att det fartyg som skall skaffas skall ha en bruttodräktighet på minst 100 registerton och att överlåtelsen av fartyget skall ske senast den 31 december 2003. Fartyget skall därtill vara beställt i Finland eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Ändringarna är nödvändiga för att stödet skall uppfylla villkoren i rådets förordning (EG) nr 1540/98 om fastställande av nya regler för stöd till varvsindustrin inom Europeiska unionen och för att stödet sålunda skall godkännas som stöd enligt Europeiska gemenskapens bestämmelser om statligt stöd.

3. Propositionens verkningar

Det föreslagna avdraget för isavgiftsklass är en extra, slutlig skattelättnad som beviljas utöver avdraget för fartygets anskaffningsutgift. Det kan förmodas att alla rederier som är berättigade till avdraget kommer att utnyttja möjligheten. Det är svårt att bedöma verkningarna i fråga om skatteintäkterna, eftersom storleken på avdraget är beroende av anskaffningarna av isförstärkta fartyg som beställs åren 1999 och 2000. Om man antar att de avdrag för isavgiftsklass som görs på basis av fartygsbeställningar under 1999 och 2000 svarar mot den genomsnittliga nivån på de avdrag för isavgiftsklass som verkställdes 1994—1997, leder den föreslagna fortsatta tillämpningen av avdraget för isav-

giftsklass till en sänkning av skatteintäkterna med ungefär 17 milj. mk under de år som avdraget beviljas. Statens andel av skattestödet uppgår härvid årligen till drygt 10 milj. mk och kommunernas och församlingarnas andel till sammanlagt knappt 7 milj. mk. Verkningarna på intäkterna för skatteåret 1999 uppskattas emellertid vara föga därför att avdraget under skatteåret 1999 endast beviljas för fartyg som beställts och tagits i bruk redan under det året.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Propositionen motsvarar i stort sett regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 och 14 § lagen om skattelättnader för sjöfarten (RP 126/1998 rd.), vilken avläts till riksdagen hösten 1998. Stödet anmäldes i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget till kommissionen i samband med att regeringspropositionen avläts till riksdagen. Av de diskussioner som fördes med företrädare för kommissionen framgick ändå att det föreslagna stödet uppenbarligen inte som sådant skulle ha kunnat anses vara ett stöd som enligt Europeiska gemenskapens bestämmelser om statligt stöd lämpar sig för den gemensamma marknaden. Regeringens proposition återtogs, eftersom stöd enligt EG-fördraget inte får genomföras förrän kommissionen har fattat beslut om stödets förenlighet med den gemensamma marknaden. Såsom under punkten Samband med internationella fördrag närmare anges, kan avdraget för isavgiftsklass, avgränsat på det sätt som nu föreslås, anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.

Utlåtande om propositionen har begärts av handels- och industriministeriet, trafikministeriet och Skattestyrelsen. De ståndpunkter som framgått av utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid utarbetandet av propositionen.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

5.2. Samband med internationella fördrag

Bestämmelserna om statligt stöd inom Europeiska gemenskaperna grundar sig på artiklarna 87—89 i EG-fördraget. Därutöver finns specialbestämmelser i fråga om stöd till vissa områden. Enligt artikel 87 i EG-fördraget står sådant statligt stöd som kan snedvrída konkurrensen genom att det gynnar vissa företag eller viss produktion i strid med gemenskapsrätten. I begreppet stödåtgärd kan också inbegripas skattelättnader som beviljas företag.

Huruvida avdraget för isavgiftsklass är godtagbart som statligt stöd är en fråga som bedöms särskilt på grundval av rådets ovan nämnda förordning om fastställande av nya regler för stöd till varvsindustrin och gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport (97/C 205/05). Kommissionen har i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget underrättats om det föreslagna stödet. Enligt kommissionens beslut av den 9 september 1999 kan avdraget för isavgiftsklass i den form som nu föreslås anses vara förenligt med den gemensamma marknaden. Det finns således inte några i EG-fördraget avsedda hinder för att stödet verkställs.

Frågan om huruvida skattestöd är godtagbara bedöms inom ramen för Europeiska unionen numera i allt större utsträckning också ur skattekonkurrenssynpunkt. Frågor som gäller skattekonkurrens har intagit en viktig ställning i Ekofin-rådet, som utgörs av medlemsländernas finansministrar. Ekofin-rådet gav i december 1997 en resolution i ärendet, enligt vilken medlemsstaterna har godkänt uppförandekodexen (Code of Conduct) för förhindrande av skadlig skattekonkurrens. För införandet av uppförandekodexen har en arbetsgrupp tillsatts och den inledde sitt arbete i maj 1998. Medlemsstaterna har förbundit sig att underrätta arbetsgruppen om sådana beskattningsåtgärder som kan

tänkas falla inom området för skadlig skattekonkurrens. Dessutom har medlemsstaterna förbundit sig att avhålla sig från ibruktagnad av nya skadliga åtgärder och att vid behov justera sin nuvarande lagstiftning.

Avdraget för isavgiftsklass har anmälts till den ovan nämnda arbetsgruppen som ett eventuellt skadligt skattestöd.

Förhindrandet av skadlig skattekonkurrens har tagits upp också inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). OECD:s medlemsstater har i april 1998 förbundit sig att avhålla sig från att vidta nya, skadliga skattekonkurrensåtgärder samt att inom en viss tid slopa alla gamla, skadliga åtgärder. OECD har under hösten 1998 börjat undersöka frågan om skadlig skattekonkurrens inom OECD. Avdraget för isavgiftsklass skall ses över som en eventuell skadlig skattekonkurrensåtgärd även i denna utredning.

År 1994 ingicks inom ramen för OECD:s verksamhet ett avtal om iakttagande av normala konkurrensförutsättningar inom kommersiell skeppsbyggnad och ombyggnad av fartyg. Det är möjligt att avdraget för isavgiftsklass betraktas som ett i nämnda avtal avsett förbjudet statsstöd. Avtalet har likväl inte ännu trätt i kraft, eftersom alla avtalsstater inte har ratificerat det. Avtalet utgör således inte något hinder för att giltigheten för avdraget för isavgiftsklass förlängs på föreslaget sätt.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Lagen skall tillämpas första gången på beskattningen för skatteåret 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 6 och 14 § lagen om skattelättnader för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 18 juni 1981 om skattelättnader för sjöfarten (433/1981) 14 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1258/1996, samt

fogas till 6 §, sådan den lyder i lag 1543/1992 och i nämnda lag 1258/1996, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

6 §

En skattskyldig som under 1999 eller 2000 i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet beställer ett fartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton och i isavgiftsklass I A eller högre har rätt att från inkomsten av rederirörelsen dra av ett belopp som utgör 3 procent av anskaffningsutgiften för fartyget. Avdraget får göras såväl det skatteår under vilket fartyget har tagits i bruk som det därpå följande skatteåret. För att avdrag skall kunna göras förutsätts dessutom att fartyget överläts till beställaren senast den 31 december 2003.

14 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981. Den tillämpas vid beskattningen för 1981—1995. Lagens 6 § tillämpas likväl även vid beskattningen för 1996—2005 och bestämmelserna i 7—11 § om fartygsanskaffningsreservering även vid beskattningen för 1996—1998.

Denna lag träder i kraft den . Den tillämpas första gången vid beskattningen för 1999.

Helsingfors den 1 oktober 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Lag**om ändring av 6 och 14 § lagen om skattelättnader för sjöfarten**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 juni 1981 om skattelättnader för sjöfarten (433/1981) 14 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 1258/1996, samt
fogas till 6 §, sådan den lyder i lag 1543/1992 och i nämnda lag 1258/1996, ett nytt
2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

En skattskyldig som under 1999 eller 2000 i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet beställer ett fartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton och i isavgiftsklass I A eller högre har rätt att från inkomsten av rederirörelsen dra av ett belopp som utgör 3 procent av anskaffningsutgiften för fartyget. Avdraget får göras såväl det skatteår under vilket fartyget har tagits i bruk som det därpå följande skatteåret. För att avdrag skall kunna göras förutsätts dessutom att fartyget överläts till beställaren senast den 31 december 2003.

14 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981. Den tillämpas vid beskattningen för 1981—1995. Lagens 6 § tillämpas likväl även vid beskattningen för 1996—2002 och bestämmelserna i 7—11 § om fartygsanskaffningsreservering även vid beskattningen för 1996—1998.

14 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981. Den tillämpas vid beskattningen för 1981—1995. Lagens 6 § tillämpas likväl även vid beskattningen för 1996—2005 och bestämmelserna i 7—11 § om fartygsanskaffningsreservering även vid beskattningen för 1996—1998.

Denna lag träder i kraft den . Den tillämpas första gången vid beskattningen för 1999.

